

Verksamhetsberättelse

ViS nätverk för vuxnas matematiklärande

Verksamhetsåret 2022

Uppdraget

Vuxenutbildningen i Sveriges kommuner styrs av gemensamma lagar och regler men kan vara organiserad på många olika sätt samt ha olika ekonomiska förutsättningar. Detta medför att prioriteringarna ser olika ut och vår uppfattning är att kommuner i större utsträckning använder sig av möjligheten att anordna all sin verksamhet på entreprenad. Det leder ofta till orter med många utbildningsanordnare. Personalen finns spridda i landet och allt för sällan förekommer det erfarenhetsutbyte.

Många kommuner möter också utmaningar i form av stärkta krav på kompetens och flexibla utbildningsformer för att höja medborgarnas möjligheter i arbetslivet. Det bidrar till en ökad komplexitet i utbildningen. Därför behöver olika yrkesgrupper inom den kommunala vuxenutbildningen och på entreprenad samverka mer. Vi ser ViS-matematiknätverket som en resurs för inspiration och stöd samt en samordnande kraft i detta samverkansarbete. Vår utgångspunkt är vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Vi har anordnat webinarier där forskare och vuxenutbildare i matematik samt övrig personal har kunnat mötas för att diskutera utvecklingsfrågor och vuxenutbildningens utmaningar.

Stora förändringar i matematikkursernas styrdokument har genomförts på nationell nivå. Vi har därför ägnat mycket tid till detta, som remissinstans men även kommunicerat utåt till våra medlemmar.

Vi har också fokuserat en del på de låga resultaten i matematik vilket vi tycker är mycket oroväckande. Ett seminarium med Arne Engström bidrog till att belysa matematikens låga resultat samt förutsättningar för studier inom vuxenutbildningen.

Efter varje aktivitet har vi arbetat med enkäter som bidragit till vårt fortsatta arbete med att ta upp sådant som medlemmarna tycker är viktigt.

Vis-matematik ska:

- skapa forum för dialog mellan vuxenutbildare,
- skapa forum för dialog mellan praktiker och forskare för att utveckla en vuxenutbildning som vilar på beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund,
- verka för påverkansarbete som rör matematikämnets roll och betydelse i vuxenutbildningen och samhällsutvecklingen,
- lyfta frågor som rör vuxnas lärande,
- lyfta och sprida idéer, exempel och erfarenheter,
- synliggöra ViS och nätverkets arbete gentemot vuxenutbildare, organisationer och myndigheter samt
- verka för att vuxenutbildningens speciella förutsättningar och villkor får en mera framträdande roll i lärarutbildningen samt att kompetensutvecklingsmöjligheterna förbättras.

Verksamhet under året

Fokusområde

Att organisera fortbildning via webben har nog kommit för att stanna. Några få fysiska sammankomster har dock anordnats. Vid ViS-konferensen den 10 – 11 oktober ansvarade nätverket för två programpunkter; Håkan Lennerstad, Matematik och språk och Mohamed Chaib, Ett historiskt perspektiv på livslånga lärandets betydelse för det praktiska kunnandet. En Nordisk konferens i Köpenhamn som länge varit uppskjuten anordnades den 25 – 26 april. Nätverkets samordnare Hans Melén har med sina kontakter i Danmark samverkat med Nordiskt nätverk för vuxnas lärande (NVL) inför denna konferens, där även två nätverksmedlemmar deltog med programpunkter. I samband med detta gjorde vi även ett besök på vuxenutbildningen i Köpenhamn (KVUC) vilket var mycket givande. På Matematikbiennalen i Växjö bidrog nätverket både med föreläsningar och en idéutställning i medlemsrekryterande syfte. Under 2022 har vi även genomfört ett antal webinarier. Det första riktade sig huvudsakligen mot grundläggande vuxenutbildning. Där belystes hur elevinflytande, delaktighet och kartläggning är viktiga komponenter i ett motivationsskapande förhållningssätt. Goda exempel presenterades från Borlänge och Lund. En modell för kartläggning av studerandes förkunskaper och attityder presenterades från Norge.

Eftersom ett viktigt fokusområde för oss är de låga resultaten i matematik anordnade vi den 5 december ett webinarium på temat "Vuxenutbildningens utmaningar – omvärldsförändringar och matematiksvårigheter". Arne Engström medverkade och gav en



bred presentation av området matematiksvårigheter. Seminariet spelades in och lades upp på ViS hemsida.

Förändringar som påverkar yrkesgruppen

Förändringar som vi tror ha påverkat lärare i matematik är de nationella styrdokumenterna där bl. a ämnesplanerna har förändrats och blivit svårare för elever framför allt i de lägre kurserna 1a och 2a. Positivt är att betygssystemet har blivit enklare, men då betygen verkar för högt satta i förhållande till nationella proven enligt Arne Engströms analys, så har behovet av flexibla undervisningsformer och specialkompetens ökat. Vår bedömning är också att den stora flexibiliteten med många kursstarter, förkortade kurstider, ökad andel elever med skiftande förkunskaper och olika förutsättningar har förändrat matematikundervisningen. Det ökade valet som eleverna gör att läsa på distans ger också andra förutsättningar att bedriva undervisning, vilket kräver ökad digital kompetens hos elever och lärare. Den ökade andelen av distans/hybridstudier har förändrat förutsättningarna och bl.a. bidragit till ett ökat behov av digital kompetens hos både elever och lärare.

Mötesplatser

Se beskrivningen under Fokusområde och Kommunikation.

Påverkansarbete

Genom dialog, där vi verkar, påverkas beslutsfattare, medlemmar och myndigheter att utveckla vuxenutbildningen och främst matematiken till de vuxnas fördel.

Kommunikation

Nätverket kommunicerar genom ViS nyhetsbrev, ViS hemsida, utvärderingar av webinarier samt via personliga kontakter och sociala medier.

Vi har även anordnat webinarier på ca två timmar med möjlighet för anmälda deltagarna att ställa frågor i en chat. Detta har medfört att fler lärare enklare kunnat delta från hela landet.

Återkoppling till periodens verksamhetsplan

Vissa delar i verksamhetsplanen kommer vi att fortsätta att arbeta med under 2023. Någon uppföljning av förändringarna i styrdokumenterna gjordes inte då Skolverket hade brist på personal och menade att de hade bra informationsmaterial på webben. Ett seminarium på temat "Matematik och bildning" var tänkt att genomföras, vilket är framflyttat och kommer att genomföras enligt plan 2023. Vår planerade presentation vid SMaLs (Sveriges matematiklärarförening) sommarkonferens i Mullsjö blev inte möjlig eftersom konferensen ställdes in.

Det fanns också planer på att följa upp och fördjupa de statistikseminarier som vi genomförde 2021 vilket vi gärna vill återkomma till. I planen för 2022 hade vi ambitionen att



påverka lärarutbildningen att behandla vuxnas lärande mera i utbildningen. Det finns också få möjligheter för yrkesverksamma lärare att öka sin kompetens i att undervisa vuxna. Vi kommer att fortsätta detta påverkansarbete. Lärarfacket bör också involveras i detta arbete.

Samverkan

Nätverket har medverkat i arbetsgruppen för utredning av samarbetsformer mellan styrelse och nätverk. Ett slutligt dokument har upprättats med riktlinjer som tyvärr har inneburit att viss samverkan med Göteborgs Universitet har försvårats och inneburit en fördyring eftersom kompetensen inte har kunnat ersättas på kort sikt. Med de två andra nätverken har vi inte haft så täta kontakter. Den planerade gemensamma konferensen blev inte av.

Vi har ett tätt samarbete med ALM (Adults Learning Mathematics) i vilken vi även har en styrelseledamot. Andra betydelsefulla samarbetspartners är Linköpings universitet, NCM (Nationellt centrum för matematikutbildning), NVL (Nordiskt nätverk för vuxnas lärande) och Encell (Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande). Vi har lite lösare band till SMAL (Sveriges Matematiklärarförening).

Vi har haft två planeringsmöten i Göteborg där NCM och Göteborgs Universitet har bistått oss med värdefull kunskap och även lånat oss lokaler. Peter Nyström som är föreståndare för NCM och universitetslektor i matematikdidaktik på Göteborgs Universitet deltar alltid med värdefull kunskap om vad som är på gång. Vi har också genom honom etablerat kontakt med projektet "Bli vän med mattedraken".

ABF Vux i Göteborg har sökt pengar från SPSM för att skapa utbildningsmaterial för barn, unga och vuxna för att motverka skadliga följder av mattefobi.

Utöver ovan har vi goda kontakter med Skolverket och forskare. Dessa har vi etablerat genom åren och därmed kunna hålla oss uppdaterade kring hur vuxenutbildningen i matematik organiseras och utvecklas i Sverige och i andra länder.

Arbetsgruppen

Hans Melén, Samordnare	Hermods, Stockholm
Christer Näslund	Kommunal vuxenutbildning, Borlänge
Elisabet Bellander	Kommunal vuxenutbildning, Lund
Linda Jarlskog	kommunal vuxenutbildning, Lund
Monika Lundberg	Kommunal vuxenutbildning, Sundsvall
Tomas Näslund	Kommunal vuxenutbildning, Östhammar
Urban Östman	Kommunal vuxenutbildning, Stockholm